

[Arne Christiansen]

er gået, har regeringen unægtelig skabt det indtryk, at man synes at være startet med at beslutte, hvilke resultater man ville nå frem til, og derefter har man tilrettelagt et langt og besværligt forhandlingsforløb.

Ser vi på motiveringerne for de tre lovforslag – som kun er en del af en pakke på i alt 5, hvilket i sig selv gør det umuligt at foretage en samlet vurdering – som de fremgår af ministerens fremsættelsestale og måske navnlig af bemærkningerne til lovforslagene, er det forsyningsikkerhed, store samfundsmæssige fordele og fremskyndet og øget indvinding, der fremhæves. Det sidste på trods af at statsministeren i sin orientering af partierne den 8. og 9. januar i år sagde – jeg citerer fra det udleverede notat udarbejdet af energiministeriet –:

»Regeringen finder ikke, at koncessionsvilkårene fra 1962 er overtrådt.«

Mig bekendt har regeringen heller ikke på noget tidspunkt rettet officiel henvendelse til bevillingshaverne med krav om mulig fremskyndelse af efterforskningsaktiviteten. Skulle det være tilfældet, beder jeg om at få det oplyst.

Der gøres meget ud af, at vilkårene for den økonomiske politik er fundamentalt ændret siden genforhandlingen i 1976, men sandheden er jo, at olieprisens stigningstakt var dobbelt så stor fra 1973 til 1976. Og at olieprisstigningerne ville fortsætte efter den tid, kan vel ikke være kommet som nogen overraskelse for regeringen, navnlig ikke da den – i en koalitionsregering, det vil jeg indrømme – selv har været med til at øge prisen yderligere ved væsentlige afgifter. Dette berettiger efter vor opfattelse ikke til de voldsomme indgreb, som disse forslag er udtryk for. Selv med den bedste vilje kan de kun læses som klare bestræbelser på at gennemføre en ideologisk oliepolitik.

Jeg mener heller ikke, man kan acceptere den forudsætning, som hr. Hans Hækkerup opstillede, at energipriserne skulle være den væsentligste hindring for genskabelse af den fulde beskæftigelse. Nej, den væsentligste hindring dér er regeringens og socialdemokratiets vægring ved at indrette den økonomiske politik efter de nye vilkår for dansk økonomi. Derfor skal socialdemokratiet og regeringen ikke komme med denne undskyldning for at gribe ind med dette lovkompleks. Der er nemlig intet i forslagene, der

sikrer, at Danmark får mere eller billigere olie. Da medlemmer af regeringspartiet ude i landet fremturer med at tale om valutabesparelser, vil jeg gerne bede energiministeren om på ny at bekræfte, at inddragelsen af koncessionen ikke sikrer nogen som helst besparelser på valutaområdet. Senest har ministeren jo understreget dette i dagspressen.

Finanspolitisk kan olierørledningen selvfølgelig blive et afgiftspumpeværk for staten. De partier, der er parate til at støtte dette kompleks af socialiseringslove, må altså også indstille sig på, at regeringen skal bruge dem til at tage det sidste stik hjem til efteråret i form af yderligere beskatning af olie- og gasudvindingen – en planlægning, der, som allerede sagt, gør det umuligt at foretage en samlet vurdering af regeringens oliepolitik.

Det helt overordnede problem er selvfølgelig aftalebruddet og spørgsmålet om ekspropriation med deraf følgende erstatningskrav fra bevillingshaverne. Regeringens forsøg på at legitimere indgrebet er, for at sige det mildt, hverken elegant eller overbevisende. Skønt kendsgerningerne er, at der i løbet af 4 år sker en hel eller delvis statsovertagelse af de områder, hvor der ikke efterforskes eller produceres, taler regeringen om en almindelig erstatningsfri regulering. Det erkenedes, at retten i henhold til eneretsbevillingen er en af grundloven omfattet rettighed. Ganske vist har statsministeren sagt, at dette her ikke drejer sig om jura. Juraen har selvfølgelig nogle grænser, hvor den politiske vurdering må tage over, men det er for let at slippe uden om juraen ved at henvise – og jeg citerer fra bemærkningerne – til »den almindelige opfattelse i retspraksis og i den juridiske litteratur« og så derefter slå sig til tåls med »et samlet skøn over rettighedens karakter og indgrebets beskaffenhed samt begrundelsen for indgrebet«. Dette regeringens synspunkt dokumenteres overhovedet ikke hverken i ministerens fremsættelse eller i bemærkningerne til lovforslaget. Det synes rimeligt at få en dokumentation her i dag, men det er vel for meget forlangt. Der bliver altså noget at gøre i udvalgsarbejdet.

Der er noget selvmodsigende i regeringens omtale af den almindelige, erstatningsfri regulering som værende af relativt begrænset rækkevidde i forhold til bevillingshaverne, når man sammenholder det med de store samfundsmæssige fordele, der skal motivere